

RutteVier grijpt weer naar dwang: nu voor onderdak asielzoekers

Posted on 27 april 2022 by Hans Roodenburg

Immigratie, al dan niet via het asielkanaal, bereikt de laatste tijd recordhoogten, zowel in Nederland als daarbuiten. Dit geldt ook als we de ontheemden uit Oekraïne buiten beschouwing laten. In reactie hierop grijpen de autoriteiten in de landen van bestemming naar onorthodoxe maatregelen.

In het pre-coronajaar 2019 vestigde het kabinet Rutte III een record met een immigratiesaldo (immigratie minus emigratie) van 108 duizend personen. In het eerste coronajaar 2020 liep het migratiesaldo ten gevolge van lockdowns en reisbeperkingen terug tot 68 duizend, maar in 2021 werd, ondanks corona, het record uit 2019 van 108 duizend personen geëvenaard.

Ook in januari en februari van dit jaar ging het hard: bij elkaar een migratiesaldo van 19 duizend. Wellicht ten overvloede: al deze cijfers (Bron: CBS) hebben betrekking op zowel asielzoekers die een verblijfsvergunning hebben gekregen ('statushouders') als arbeidsmigranten en buitenlandse studenten, alsmede op de aan de genoemde categorieën gerelateerde gezinsvorming en -hereniging.

Meer asielzoekers

Ook de asielaanvragen, die uiteindelijk in de meeste gevallen resulteren in een verblijfsvergunning en dus bijdragen aan het migratiesaldo, zitten blijkens rapportages van de IND in de lift. De instroom in de asielprocedure (inclusief herhaalde aanvragen en 'nareizigers') schommelde in de pre-coronajaren 2016 tot en met 2019 rond de 30 duizend.

Na een teruggang in 2020 liep dit cijfer in 2021 op tot ruim 36 duizend. Mogelijk is hier sprake van een inhaaleffect. Maar ook de meest recente cijfers wijzen op een stijgende lijn: ruim 9 duizend aanvragen alleen al in de eerste drie maanden van dit jaar.

De komst van 'ontheemden' die Oekraïne hebben verlaten vanwege de oorlog aldaar heeft vooralsnog geen effect op de asielcijfers. Deze groep wordt opgevangen in het kader van een aparte regeling buiten het asielsysteem om.

Van drang naar dwang

Rutte IV kiest niet voor *beteugelen*, maar voor *accommoderen* van de groeiende instroom. Tekenend voor deze koers is [een recente uitspraak](#) van de verantwoordelijke staatssecretaris Eric 'hoe meer asielzoekers hoe beter' van der Burg (VVD). Nadat in het aanmeldcentrum voor asielzoekers in Ter Apel een onhoudbare situatie was ontstaan concludeerde deze bewindsman:

'Nederland heeft nog een 'tweede, derde, misschien een vierde Ter Apel' nodig'

Voor Rutte IV geldt kennelijk, als het om asielzoekers gaat, *the Sky is the Limit*. Om dit beleid voort te zetten zal het inzetten van dwangmaatregelen gericht op de reeds aanwezige bevolking niet worden geschuwd.

Woonruimte gevorderd

Sinds corona lijkt sprake van een nieuw paradigma in bestuurlijk Nederland. Als overreding en drang niet voldoende soelaas bieden stapt men over op dwang via noodwetgeving. Een mooi voorbeeld is de activering van artikelen uit de afgestofte Wet verplaatsing bevolking van 1952.

Doel van die wet is bij oorlog, oorlogsgevaar, daaraan verwante of daarmee verband houdende buitengewone omstandigheden, regels te stellen voor het verplaatsen van de bevolking. In dit concrete geval gaat het om ontheemden uit Oekraïne, waarvan er momenteel rond de 40 duizend geregistreerd staan. De gemeenten, c.q. de burgemeesters krijgen de taak om deze mensen onderdak te verschaffen. Dit impliceert dat hiertoe woonruimte kan worden gevorderd; dus dwang.

Kennelijk heeft men in Den Haag de smaak te pakken want ook voor de huisvesting van statushouders is wetgeving in voorbereiding die vergelijkbare bevoegdheden geeft aan burgemeesters. Nog meer dwang dus.

Dergelijke wetgeving is te beschouwen als een wanhoopsdaad. Enerzijds leidt het open-grenzenbeleid van de kabinetten-Rutte tot recordaantallen asielzoekers, en anderzijds stagneert – hoewel zij worden voorgetrokken bij de toewijzing van sociale huurwoningen – de doorstroming van statushouders uit de opvang naar reguliere woonruimte.

En dat heeft weer alles te maken met het volkomen tekort schietende woningaanbod. Of een en ander het beoogde effect zal hebben valt daarom te betwijfelen, maar de positie van ingezetenen die al jaren op de wachtlijst voor een sociale huurwoning staan zal in ieder geval nog uitzichtlozer worden.

Als de maat vol is

Gouverneur Greg Abbott van Texas stuurt ongenode immigranten die in het kader van het open-grenzenbeleid van de regering-Biden in groten getale in die staat neerstrijken, [met bussen door naar Washington D.C.](#). De gouverneur geeft zo een signaal aan de federale regering dat de maat voor Texas vol is.

De Britse premier Boris Johnson neemt – naar Australisch en Deens voorbeeld – het initiatief tot [offshore processing](#) van de stroom ongenode immigranten die via het Nauw van Calais Engeland weten te bereiken. Rwanda gaat tegen betaling asielzoekers opvangen voor het Verenigd Koninkrijk.

Een akkoord hierover is inmiddels getekend in de Rwandese hoofdstad Kigali. Immigranten die sinds 1 januari illegaal het Verenigd Koninkrijk zijn binnengekomen, kunnen naar Rwanda worden gestuurd.

De voorbeelden van Australië, Denemarken (dat anders dan Nederland vrijwaring van EU-bemoeienis met asiel heeft bedongen) en nu ook het Verenigd Koninkrijk, laten zien dat je het immigratie- en asielbeleid als land het beste in eigen hand kan houden, en dat voor *offshore processing* niet eens nodig is om het VN-Vluchtelingenverdrag op te zeggen.

In politiek Den Haag is men nog niet zo ver. Het door de VVD met de mond beleden principe van 'opvang in de regio' komt in de praktijk maar niet van de grond, laat staan dat zoiets als *offshore processing* als beleidsoptie in beeld komt. Intussen kraakt het asielsysteem in zijn voegen en komen de grenzen van het absorptievermogen van Nederland in zicht.

[Hans Roodenburg](#) schreef baanbrekende rapporten voor het Centraal Planbureau over (de kosten van) immigratie. Voor Wynia's Week houdt hij **de vinger aan de pols** van het Nederlandse en Europese immigratiebeleid. Steunt u deze broodnodige, onafhankelijke berichtgeving? Doneren kan **[HIER](#)**. Hartelijk dank!